

Stiftamtsmand

Hannes Kristján Steingrimur Finsen (1828-1892)

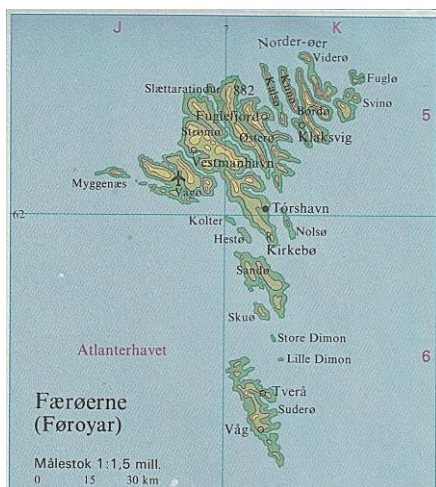
Hannes Christian Steingrim Finsen blev i 1874 udnævnt til stiftamtsmand i Ribe og boede i stiftamtmandsboligen i Puggaardsgade 7. Han døde i 1892 og blev begravet her i Ribe.

Islænding

Hannes K. S. Finsen var dommersøn fra Island, født ind i en ældgammel islandsk embedsmandsslægt med aner helt tilbage til Islands bosættelse omkring år 900 ("landnamstiden"). Han tog studentereksamen i Reykjavik i 1848 med efterfølgende kandidateksamen i jura fra Københavns Universitet. Efter færdiguddannelsen i 1856 blev han ansat på Islands repræsentationskontor i København frem til 1858. Island hørte på dette tidspunkt til Danmark.

På Færøerne

I 1858 blev han landfoged på Færøerne samt borgmester i Thorshavn. Landfogeden er øverste politimyndighed på Færøerne. Han valgtes i 1869 ind i det færøske Lagting (parlament) som repræsentant fra Sudur Streymoy.

I 1871 blev han udnævnt til amtmand over Færøerne og fik fast sæde i Lagtinget, hvor han sad frem til 1874.

Hannes Finsen var gift to gange. Først med Johanne Sophie Caroline Christine Forman (1833- 1864) og efter hendes død med Birgitte Kirstine f. Forman (1840-1930), kusine til den første kone. Med de to fik han i alt 10 børn.

Verdensberømt søn

Det mest kendte er Niels Ryberg Finsen (1860-1904), der blev født som barn nr. 2 af faderens første kone. Niels blev sammen med broderen

Olaf sendt til Herlufsholm Kostskole ved Næstved i årene 1873-75. Niels Finsen blev i 1903 Danmarks første nobelpristager. En hæder, der overgik ham som "Lysbehandlings Opfinder", idet han som læge udviklede en opfindelse til en lyskur mod hudtuberkulose.

Stiftamtsmand i Ribe

I 1884 bliver Hannes Finsen udnævnt til stiftamtsmand over Ribe Stift og amtmand over Ribe Amt, et område, som oprindeligt strakte sig fra Limfjorden i Nord til syd for Tønder.

Amtmandsinstitutionen

Amtmændene havde efter enevældens indførelse i 1660 afløst lensmændene. Disse nye embedsmænd fik dog langt færre opgaver og mistede deres militære myndighed. Amtmanden var kongens/statens lokale repræsentant på stedet og skulle som sådan føre tilsyn med de lokale myndigheder og varetage statens interesser i lokalområdet. Fra 1868 omfattede dette tilsyn dog ikke købstederne.

Var amtmanden tillige *stiftamtsmand*, ofte over flere amter, udgjorde han

sammen med stiftets biskop stiftsøvrigheden. Som sådan deltog han i den verdslige del af folkekirkens administration, især den juridiske.

Det var dog et noget indskrumpet stift Hannes Finsen kom til, idet et stort område efter fredsslutningen i 1864 var kommet til at ligge syd for den nye grænsedragning.

Den tidligere stiftsamtmændsbolig i Puggaardsgade 7 er i sin nuværende form fra efter 1857, hvor den blev forhøjet til 2 etager.

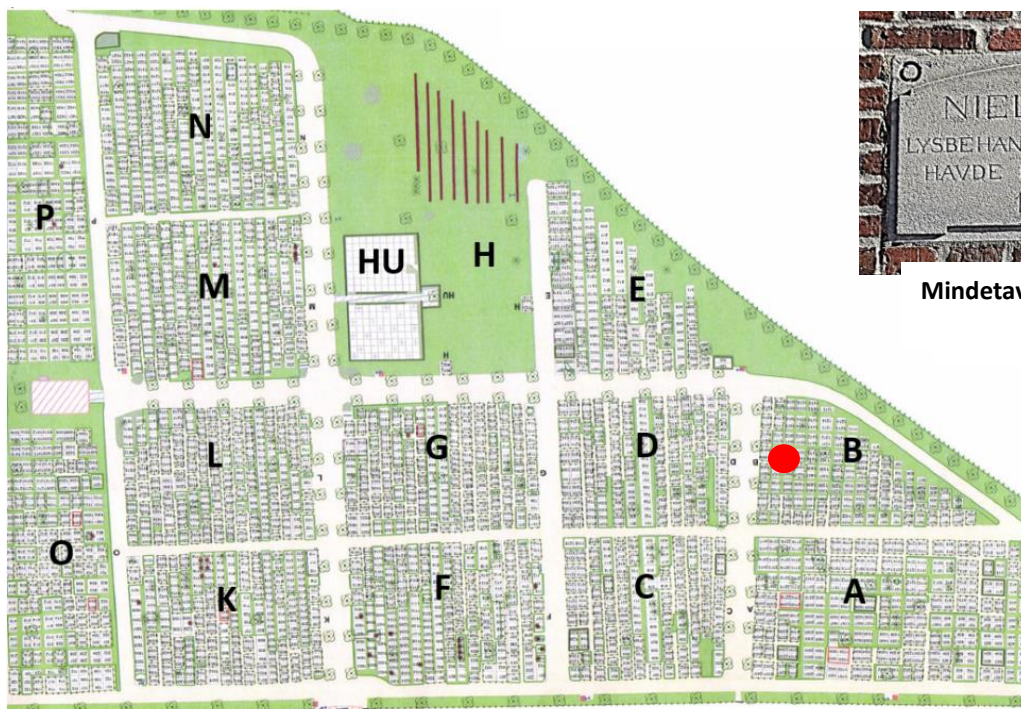
Boligen blev sæde for amtmændene i 1797, da stiftamtmand W. J. A. Moltke overtog ejendommen efter stiftsprovst Peder Stockemarck. Moltke ombyggede den til et klassicistisk grundmuret hus. I 1960'erne tilbyggedes der to længer mod Bispegade til den voksende administration.

Ved kommunalreformen i 1970 ændredes forvaltningsområderne, og administrationen flyttedes til en nybygget amtsgård på Ribe Nørre-mark. Den tidligere stiftamtmandsbolig med kontorer er i dag omdannet til private boliger. I 2007 blev amterne nedlagt og afløst af fem regioner. Herefter overgik stiftamtmandens funktioner til direktørerne for statsforvaltningens fem regioner.

Siden 1. april 2019 er funktionen overgået til direktøren i Ankestyrelsen, der har udpeget to stiftsamtmænd, én for de jyske stifter og én for resten. Sammen med et stifts biskop udgør stiftamtmanden stadig stiftsøvrigheden, der fører tilsyn.

Familien Niels Ryberg Finsen

Gravgade

● Hannes K. S. Finsen gravsten findes her

Mindetavle på gammel amtsgård

Fortalt af Ribe Kirkegårdes Fortællegruppe

RIBE
KIRKEGÅRDE